

RAPOR: ÇİN, YAZARLARI HAPSETMEDE DÜNYA LİDERİ OLDU

Uluslararası yazarlar kuruluştur PEN America, 23 Nisan 2020’de, dünya çapında yazarların ve şairlerin hapse atılması konusunda yazı özgürlüğü üzerine yeni bir rapor yayınladı.

Rapor, Baskının diktatörlüklerin muhalefeti bastırmak için kullandığı ana yöntemlerden biri olduğunu ve Çin’in, ifade özgürlüğü nedeniyle hapse atılan 81 kişiyle dünyanın en büyük yazar ve şair hapishanelerinden biri olduğunu ortaya koyuyor.

TUTUKLANANLARIN ÇOĞU DOĞU TÜRKİSTANLI!

Ayrıca hapse atılan Aydın, Yazar, Şair, akademisyen ve entelektüellerin çoğu Doğu Türkistan ağırlıklı, Tibet, İç Moğolistan ve Hong Konglu yazarlardan oluştuğu ileri sürülüyor.

Raporda, 2020 yılında dünyanın her yerinden en az 273 aydın hapse atıldığı, bu sayının 2019’a göre fazla olduğu, Tutuklanan yazar sayısının en yüksek olduğu ülkelerin başında Çin’in geldiği ve dünya çapında tutuklanan yazarların yarısını oluşturduğu ileri sürülüyor.

ÇİN, SUÇSUZ UYGUR YAZARLARI HEDEF ALIYOR

Rapora göre, küresel ifade özgürlüğü oranı 2020’de artmaya devam edecek. Pek çok hükümet Çin virüsü nedeniyle ifade özgürlüğüne benzeri görülmemiş kısıtlamalar getirdi. Bazı diktatörlük hükümetleri ve daha zayıf demokrasiler bilgiyi kısıtlayan yasalar çıkardı.

Uluslararası yazarlar kuruluştur PEN America, Konuşma Özgürlüğü Projesi direktörü Karin Deutsch Karlekar, cuma günü düzenlediği basın toplantısında, durumun Çin’de daha belirgin olduğunu söyledi. Çin’in geçen yıl diğer ülkelere göre 81 yazarı hapse attığını ve Çin’in esas olarak Doğu Türkistan’daki kendi halinde sıradan vatandaş olan Uygur yazar ve yorumcuları hedef aldığını söyledi.

KUMUL'DA ÜÇ MİLLİ KADROYA DİSİPLİN CEZASI VERİLDİ

Doğu Türkistan'ın Kumul kentinde iki Uygur bir Kazak olmak üzere Üç milli kadroya yönelik Çin Komünist Partisi'nin "Sekiz Hükmünü" ihlal ettikleri gerekçesiyle disiplin cezasına çarptırıldığı öğrenildi.

Özgür Asya Radyosuna göre Çin'in yayın organı Xinjiang günlük gazetesinde yer alan haberde Kumul Belediyesi Disiplin, Teftiş ve Denetim Komisyonu geçtiğimiz günlerde, Kumul'a bağlı Evirgul bölgesi İnsan Kaynakları ve Sosyal hizmetler Departmanı Eski yetkilisi Enver Hoca, Evirgul Bölgesi İşçi Sendikası eski genel sekreteri Mahire Mahmud ve Barköl köy memuru Jarkınbeg Molimhan "Merkez Komite'nin hükümlerini yerine ge-

tirmeme" şikayetiyle denetime alındığı ifade ediliyor.

MİLLİ KADROLAR, ÇALIŞANLARA İYİ DAVRANMAKTAN CEZA YEDİ

Disiplin Komisyonu tarafında yapılan açıklamada bahsi geçen Milli memurların yönetimi altındakilere iyi hizmet ödülü verme ve Komünist Partisinin hükümlerini uygulamakta gevşek davranma gibi sudan bahanelerle Parti içinde "Ciddi Uyarı" cezası verildiği aktarıldı.

Gözlemciler, 2016 yılından itibaren bölgedeki tek güç haline gelen Çinli Vali Chen Chuanguo'nun göreve gelmesiyle birlikte Uygur kadrolarını çeşitli bahanelerle baskılamasının aslında Çin'in Doğu Türkistanlılara yönelik topyekûn yok etme ve soykırımın bir parçası olduğunu kaydetti.

DOĞU TÜRKİSTAN'DA YAŞAYAN KANADALI ÇİFT, ÇİN ZULMÜNÜ İFŞA ETTİ

“ Amerika’nın ses VOA haberine göre Doğu Türkistan’da uzun süredir yaşayan Kanadalı bir çift Çin’in insanlığa karşı suç faaliyetlerini ifşa etti. ”

10 yılı aşkın süredir Doğu Türkistan’da yaşayan Kanadalı Gary Dyke ve eşi Andrea Dyke, Doğu Türkistan’daki Uygurların durumunu uluslararası topluma ifşa etmek için yakın zamanda Agence France-Presse’e röportaj verdi.

Çin’in Uygurlara yönelik çeşitli kısıtlamaların yükselişe geçtiği dönemleri anlatan Dyke çifti Özellikle 2009 Urumçi Katliamına tanık olduklarını ve olaydan hemen sonra Doğu Türkistan’daki geleneksel Uygur yaşam tarzı ve kültür medeniyetine yönelik yıkım politikası başladığını ifade ediyor.

“BİZİ TANIYANLAR İÇERİDE OLABİLİR”

Çinli yetkililerin başlangıçta İslâmî ritüelleri yasakladığı ardından yemek, kılık kıyafet ve hatta Uygur dili üzerindeki kısıtlamalarını genişleterek kültür katliamı gerçekleştirdiğini söylerken ilk başlarda Kuran’ı Kerim’in yasaklandığını sonrasında da tüm Uygur Türkçesi kitapların yasaklı obje kapsamında yok edildiğini kaydetti.

Dyke çiftinin Agence France-Presse’e aktardığına göre Çin’in Doğu Türkistan’da Nazi varı Toplama kamplar kurduğu, Çin’in Bölgedeki Uygurları bir ulus olarak bastırdığı ve katı İslâm karşıtı, Müslüman karşıtı politika izlediğinden bahsederken Doğu Türkistan’daki durumu şöyle özetliyor; “Kısıtlamalar nedeniyle kendimizi devasa bir hapishanede gibi hissettik. Kendimizi Etrafımızdaki Uygurlara yük gibi hissettik. Bizi tanıyor olmaları nedeniyle çoğu kişi sudan bahanelerle kampa gönderilmiş olabilir.”

DOĞU TÜRKİSTAN'DA KORLA, NARAT VE AKSU HAVAYOLLARI AÇILDI

“Çin'in yayın organı Tanrıdağ haber sitesinde 26 Nisan'da yayınlanan bir habere göre Huaxia Havayolları 21 Nisan itibarıyla Korla-Narat-Aksu rotasını hizmete açtı.”

Haberde, yeni açılan Korla-Narat-Aksu seferinin her Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Pazar günleri gerçekleştirileceği belirtiliyor.

TÜM BU PROJELER, YERLEŞİMCİ ÇİNLİLERE KOLAY ULAŞIM SAĞLIYOR

Bilgilere göre eskiden Korla'den Narat'a gitmek için 8 saat sarf edilirken yeni hava yolculuyla bu mesafenin bir saate indiği ifade ediliyor.

Gözlemciler, Çin'in Doğu Türkistan'ı Çinileştirme planına göre özel teşviklerle Bölgeye getirilmeye çalışılan Çinlilerin ilgisini çekmek ve Çinlilerin Doğu Türkistan'daki turistik yerlere kolayca ulaşması, Doğu Türkistan'a gelip yerleşmelerini ve kök salmasını sağlamak için bu tür “Kalkınma” projelere yüklü miktarlarda yatırım yaptığı, aslında bunun Doğu Türkistan'daki sistematik soykırım bir parçası olduğunu kaydetti.

KURAN OKUYAN BİR UYGUR KADINA 17 YIL HAPİS CEZASI

“ Amerika’nın sesi VOA haberine göre 39 yaşındaki Ranagul Ghena isimli Uygur Türkü Hanım Efendi, babasının vefatında dua edip Kur’an okuduğu için Çin Polisleri tarafından gözaltına alındığı ve 17 yıl hapse mahkûm edildi. ”

Durumu, Malezya’da doktora yapmakta olan kız kardeşi Kalbinur Ghena, Ablasının Ağustos 2018’de tutuklandığını VOA muhabiriyle yaptığı röportajda dile getirdi.

DİNİ VECİBELERİN TAMAMI YASADIŞI KABUL EDİLİYOR

Bilgilere göre Ranagul Ghena’nın Çin Komünist Rejiminin 2016-2017 yıllarında başlattığı keyfi tutuklamalar kapsamında Toplama kampına alındığı ve iki buçuk yıl alı konulduğu, başlangıçta 2013’te babasının vefatı nedeniyle dua kıldığı bahanesiyle 7 yıl hapis cezasına hükmedilerek cezaevine nakledildiği ancak tutukluluğu sürerken başkalarının zoraki itirafında Ranagul Hanımın geçmişte Kur’an-ı Kerim okuduğunu söylemesi neticesinde 10 yıl daha ceza verildiği bildirildi.

Malezya’daki Kız kardeşi Kalbinur Hanım ablası dışında diğer kardeşleri, amcası, yeğenlerinin de olaydan önce ve sonrasında tutuklandığını ifade ediyor.

YERKEN'DE “BİN KADIN TEŞVİKÇİ” HAREKETİ BAŞLATILDI

Çin hükümetinin Uygur halkı üzerindeki siyasî kontrol ve baskı politikasının meşru gösterilme çabası son zamanlarda kırsal kesimdeki kadınların propaganda çalışmalarına dahil edilmesi ile dikkati çekti.

Çin'in organ yayını Tanrıdağ haber sitesinde “Özel Bir Yenilik” olarak bildirilen habere göre Kaşgar genelinde özellikle Yerken nahiyesinde Çin Komünist Parti ÇKP hükümeti “Partiye Doğruyu Söylemek” temasıyla binlerce kadın propagandacıdan oluşan bir teşvik hareketi başlattığı öğrenildi.

Bilgilere göre bu propagandaya katılan Kadınlar, ÇKP'ye olan bağlılığı ve sevgisini ifade ederek çevresindeki kadınların ve çocuk-

ların zihninde “Çin Ulusal Kimliği” duygusu aşılamak için çalışacağı ileri sürülüyor.

AMAÇ, DOĞU TÜRKİSTANLILARI ÇİNLİLEŞTİRMEK!

Gözlemciler bunun önceki yıllarda yaygınlaşan “Herkes Geçmişteki Siyasi Hatalarını İtiraf Etmeli” hareketinin farklı bir versiyonu olduğunu ve “Partiye Doğruyu Söylemek” bahanesiyle zoraki itirafta bulunan Uygurların kaderinin Toplama kamplarından başkası olmayacağını vurguladı.

Ayrıca kocalarının ne durumda olduğu bilinmeyen bu kadınların ÇKP'nin “Çin Ulusal Kimliği” kavramını yaygınlaştırma girişimine apaçık halde destek verdiği ve Müslüman Uygur Türklerini Çinlileştirme planına hizmet ettiğini kaydetti.

UYGUR YETKİLİLER SUDAN BAHANELERLE CEZALANDIRILIYOR

Çin medyasının 27 Nisan tarihli haberlerine göre, Doğu Türkistan'daki "Xinjiang Halk Hükümeti" Disiplin Teftiş Komisyonu, altı tipik "ÇKP Merkez Ruhunun İhlali"ni yayınladı.

Çin Komünist Partisinin ÇKP sekiz ruhunda görülen altı türlü ihlallerine göre Yetkililerin her türlü hediye kabul etmesi "Rüşvet ve Yolsuzluk" ile cezalanmasıyla sonuçlanıyor.

Özgür Asya radyosuna göre bu kapsamda Bügür İlçe Halk Mahkemesi başkanının hediye kabul etmesi, Kubuksar Moğol İlçesindeki bir okul müdürünün bütçe harcamaları ve hediye kabul etmesi, Guma İlçesi belediye başkanının makam aracını hususi işlerine kullanması Disiplin Komisyonu tarafından "Rüşvet ve Yolsuzluk" iddialarıyla suçlanarak cezalandırıldı.

AMAÇ, UYGURLARI KURBAN EDİP ÇİNLİ YETKİLİLERİ KORKUTMAK

Burultokai İlçesi kalkınma idaresi başkanı makam ofisini hususi işlerine kullanması, Onsu İlçesi Cam Pazar yetkilisinin hediye kabul etmesi, Urumçi şehrinde bulunan bir okul müdürünün sözde yasadışı düğün merasimi düzenlemesi gibi faaliyetler, ÇKP üyelerinin "Bölgedeki Yüksek Baskı Durumu" altında dahi çeşitli yollarla kendi çıkarları uğrunda hizmet etmek olarak nitelendirilip "Tipik Örnek ve İbretli Ders" ilan edildi.

Ayrıca ÇKP üyelerinin "Stil Düzeltme Hareketini" artırma ihtiyacı vurgulandı.

Gözlemciler, Doğu Türkistan'daki duruma ilişkin uluslararası endişelerin Çin üzerinde baskı oluşturduğunun göstergesi olarak ÇKP'nin Uygur yetkililere karşı baskısını artırdığı ve Milli kadroları keyfi suçlamalarla cezalandırdığını belirterek buradaki amacın Çin'deki yolsuzluk durumunun ortadan kaldırılması için tipik sorunları gündeme getirerek parti içindeki üst düzey Çinli yetkililerde görülen yolsuzluk ve suçları ortadan kaldırmaya çalıştığına dikkati çekti.

Her gün binlerce Doğu Türkistanlı işgalci Çin'in soykırımına maruz kalıyor.

DOĞU TÜRKİSTAN
BASIN VE MEDYA DERNEĞİ
شەرقىي تۈركىستان ئاخبارات ۋە مەدېيا جەمئىيىتى

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Kartaltepe Mahallesi Geçit Sokak No: 6

Dükkan: 2 Sefaköy, Küçükçekmece / İSTANBUL

Tel: (+90) 212 540 31 15

Gsm: +90 553 895 19 33 / +90 541 797 77 00

Mail: info@turkistanmedia.com